Apreeli 16
1934
№ 88 (1149)
DEEDE-YDE KOTO
Ceentersojuuziin, 19.

Qazar byriin proletaarnar, negedegtii!

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) Namiin Bur-Mongoliin MK, BMASSRiin TGK ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

Şine urislamziigi şuud tyrgeer taraaka

SSSR bol orон ulasta ... zuulea odoogiin tyryy teev zelen çadasan ba ked-e şinedken, kolkooz sov-iigi baiguulza zerge-r ... saa kamagaalka jabda- leed bekizyylze çadaba, yndeseer azalçan niitiin bosoroi deeşeisen ba ... iin kemzee nile-d jike ...

ike, byke delekeiin udka- zonii tyykede yzegdegyi luudiigi gancaizan soveed jaagaad tailagdaib gekede? zasag bol eesediin kedel- tariaçan ba azalçad niitees ulasta baigaagyi jike tus- ag ergelze abça baidag bo ociaal izmiin baiguulaltiigi eesed.in dotoriin zeri- guulza, jamarç kari ulasuu- ialamza ygeigeer ankadu- bao ziiigi amzaltatai gyi er jerezi.

tusalamzanuudiin gol suu- zeleke negen zyil bol soveed as gargagdadag dotoriin iza baina.

ai oronii kedelmeriçen an- nanin ba socialiizmiin bil ada ynekeer bejee egeseи in zerke ees itegesen dee- on ulasaa indyytrizyylke lda ecelte sucalagyi teme- bolgeed nege urislamziin tei kamtı nege urislamza igi zasagiin emene zuur- klize baidag baina.

eeç zide kojordugaar taban ankadugaar urislamziin tele idyyrtetei kamti, manai so- ronii tyryy jabai azaylad- ydiin kedelmeriçed kojordu iiin urislanza gargakigi sısan baina (magnitogorsskiin) e.

erilienyyd ba namiin 17 du alaas abtasan kojordugaar ziliin tasab bolon arai nii- kuin 1934 onii tesebiin e yyrgenyydtei tokioolduu K iin Tebiin Gyicedkeke ed ba Aradiin Komisaar soveed bol odoo eder dugaar taban ziliin kojor liin urisiamza geze 1934 tiaabri negenees 1944 onii ri negen kyrterki kugacaa baka, kamta 3 miliaard tekerigiin urislamza gar- geze togtool ababa.

urislamziin obligaaciud ior janza begeed, negeni yi, negeeni proceentatai bai ka. Bykeli obligaacani 100 tekeri- giin begeed 50, 25, 10 ba 5 tekeri- gyydeer butarna. Şyysenyydni 3000 1500, 500, 250, 200 bı 150 geke mete baika.

Urislamziin obligaaciigi gar men geer abça bolko begeed, kamta ran zakiççad obligaaciin teleberiii gi 1934 onii mai saraas ekileed 1935 onii fevraalida dyygege.

Obligaaciigi taraaka jabadal ton sain duraali kereg men bezeed olon niitiin dunda nebterelgiin ke delmeri ergeer jabuulza engerge- ke josotoi.

Ene şine urislamza taraaka jaba dalaas kizaar, mozonuud bi rajoo nuud eesediingee biydzeedte ni- leed jike zeeri uruulza socializ miin baiguulaltiigi ulam deeşelyyl kiin byri jike erke baidal oloko baina, manaiç Buriaad Mongol res pyyblike 8,5 milioon tekerigen şi- ne urislamziigi taraagaad baikadaa 2. 200,000 tekerig ceber menge eesediingee biydzeedte uruulka baina. Men tyyngelen aimag rajoo nuudiin biydzeedte tuşkai togtoog doson proceentiin josoor nileed jike mengen yldeke josotoi.

Manai Buriaad Mongoliin res- pyyblike, eesediin daabarida 8,5 milioon tekerigiin urislamziigi kedelmeriçed ba alban kedel- meriçediin dunda 4 100 000 teke rigiin, kolkoozniguudiin dunda 3. 030. 000 tekerigiin, emçiin azaltanii dunda 1.070.000 tekerigiin babusa emkid kegdeegyi zonii dunda 250 000 te kerigiin g. m. kubaaza tarraka je- renkii tesebtei bainabdi.

Tiime tula tuskai daabarita too nii obligaacanuudiigi too bogoni- kon bolzor dotor gyiced taraaka odoo ederiin zorilgo baina. Tyy- nilgi taraakadaa olon niitiin dunda nebterelgiin kedelmeri erkim sai- naar jabuulza, şine urislamziigi za kiaa ygei nege, azalçan baika jo- sogyi gesen loozongoor engergeg deke uçartai. Enyyntei kamta olon niitiin edebki keşeeligi ulam dee şeni ergeze, socialis meriicee ba udaarnig kedelmeri çangadkaka josotoi. Urislamza taraaka yjede bealaka, kaşa'ta zergiin kuuliin kemzee ogtolon baika josogyi be- geed, urislamza taraaka jabadal imagta sain duran ba kyn zonii mederel idebki deere duldiidaka baina. Kerbee ene gol şugamiigi alibaa negen gazarta kazairuulbal ol darui tyrgeer usadkaka josotoi.

Ynen" soninii redaagciin kedel-d şine urislamziigi sariin salin-gaar ababa.

..ugaar tabanziliin kojordoki ziliin urislamza" gar- n TGK ba AKS—iin togtooltoi tanilcaad Buriaad— nen" soninii redaagciin kolegtiiv negen sanalaar a, bodoto kereg deereni bejelyylze, socialiis bai- salkiigi ermeizen, eesediin sain duraar socialiis osoo redaagcin kedelmeriçed beje bejee urilcan s urislamziigi nege sariin calingaar zakiza kamta te abaad, „Buriaad—Mongoliin praavda, soninii ocialiis meriiceede uriba.

o Koito mesen dalai ere Çiliyyskintenii agir geze ygei

skinten bygede gazar deere gargagdaa

SS). Çiliyyskintenii- tusalaka, zasagiin ... medeeceigeer liyyskinteni syyl- sere deere gargag- e detekein udkatai igi soveediin lioodiin maşinaar jaba- iin katuu berke ki- r zorigcor ilaza ça- intenii abarakiin

tula 20 samoliood jabuulagdasan bolboç, ton abaraka jabadalda zeb- ken 7 lioodçiguud: Liapideeeski, Levaneevski, kamaanin, Moolokov, Dorooniin, Voodopjaanov ba Slep- nieev gegeed jababa.

Çiliyyskintenii ekspediciin na- çaalnig Şmild bol ebeçen tula ameerikiin aliaaska daki. Nom. koto abaçagdaba (delgerengii me- deecei udaa dugaarta yzegti)

ZASABARI

Ynen soninii meneederiin dugaariin 4 doki niuuruudiin ekinii 2 doki yylydte „1933—1934 on" geze r keblegdeseniigi „1933—1937" on unşakiigi, unşagçad olon ne-
Redaagca.

SSSR-iin Tebiin Gyicedkeke Komiteed ba Aradiin Komisaarnariin Soveediin TOGTOOL

Ulasiin dotoodiin kojordugaar tabanziliin kojordoki ziliin urislamza tukai

SSSR botoroo socialis baiguul- altiin amzaltanuud, indyytrializaaca ba tyryy teeknikiigi şudlaka jaba- daliin tataar amzalta, sovkooz ba kolkooznuudiin baiguulalta, ulas orooo kamagaalka jabadaliin be- kiayylelte, azalçan niitiin aza ami- daraliin ba sojolbolbosoroliin kem- zeeni ernilıenyyd bol SSSR doto- riin cugluulga elsyylelgiin yndeseer tuilagdısan baina. Ene cugluulza elsyylelgiigi emkidkeke jabadalda soveedii n dotoodiin urislamza bol tomookon suuri ezelsen ba enyyn- de ergen niite kedelneriçen, al- ba kaagçad, kolkoozniguud ba em- çiin azalta tariaaçan idebkitelgeer tusladag azai.

Aradiin azakuin 1934 onii kojor- dugaar tabanziliin kojordugaar ziliin teseb bol azakuin byke sal- barinuudta baiguulaltada zeeri somololgo, niite olonii sojol bol- bosoroliin kemzeegi ergedkeke, koto ba kedeenii azalçan niitiin aza amidaraliin baidaliigi deeşelyy len saizaruulka, sojol bolbosoroliin kemzeegi jikedkeke jabadaligi ka- ragana.

Ene zoriigonuudtai tokioolduul- an SSSR-iin Tebiin Gyicedkeke Komiteed ba Aradiin Komisaarna- riin Soveediin togtookeni:

Ulasiin dotoodiin urislamziigi doooro durasagdasan yndesenyyd- teigeer gargaka:

I Too kemzee, bolzor, baiguulamza ba taraa- ka gurim

1. Urislamza bol gurban mili- aard taban zuun mingan teker- gte, 1934 onii ogtaabriin negenees 1944 onii ogtiaabriin nege kyrter 10 ziliin bolzoroor gargag- dana.

2. Urislamza bol „Ulasiin dotoo diin kojordugaar tabanziliin (kojor- dugaar ziliin gargalga)" geze nere- teigeer SSSR-iin ulasiin urislamziin dancada oruulagdana.

3. Urislamza bol kojor janza baika: a) aldacagyi ba b) terecetei. Urislamzaigi zakiuulsanii ecesiin medeenees yndese ze SSSR-iin Fi- naansiin Aradiin Komisariaad bol urislamziin aldacagyi ba terecetei kojoriin kooronduki jerenkii olon kubiiga baika.

4. Urislamziin obligaaca bol ku baagdaka ygei ba kubaagdaka ke- seg byriin 100 tekerig ynetei bai ka.

Kubaagdaka obligaaca bol der- ben janzaar gargagdaka.

a). Obligaaca byken kojor ton adali kesegeer tabiu tekerigiin bol çozo kubaagdaka.

b) Obligaaca byken derben ton adali kesegeer korin taban tekeri- giin bolgozo kubaagdaka.

c) Obligaaca byken arban ton adali kesegeer arban tekerigiin bolgozo kubaagdaka.

ç) Obligaaca byken korin ton adali kesegeer 5 tekerigiin bolgozo kubaagdana.

Enyyntei zokilduulan SSSR iin Finaanciin Aradiin Komisariaad bol urislamziin gargalga byken jamar obligaacani kubaagdaaka kesegeer gargagdaklini togtoono.

Kubaagdaka obligaacın byke kubinuudni negen noomirtai bai- ka begeed. tus bylini kubini bejee daasan baika ba bykeli obligaaca dı buusan şyysees eerinkubiigi ceke abka erketei.

5 Gargalga byken razriaadaar kubaagdaka, razriaad byken zuun milicon tekerigiin baika.

Aldacagyi gargalgiin razriaad byken korin mingan seeritei ba seeri bykenii tabi ba zuun teker gii obligaaca baika.

Terecetei gargalgiin razriaad byken zuun mingan seeritei ba seeri bykenii tabi ba zuun tekeri giin obligaaca baika.

6. Urislamziigi taraaka gurim ba erkebaidalini SSSR iin Finaansiin Aradiin Komisariaad togtoog dono.

II Aldacagyi gargal- ga.

7. Aldacagyi gargalgiin obligaaca bykende arban ziliin bolzor dotor şyyberi tusana. Şyyberi tusasan obligaaciin şyyseni egteed, caaşa- daa obligaacani şyyberiin tiraa- zaas gargagdana.

8. Şyyberi bol dooro durasag- dasan kemzeegeer togtoogdono:

Mengen şyyberi (tyyn tekerigeer) obligaaciin dotor cergiigi oruulalcaad	Tyryyşiin naiman tiraazada orokoni		9, 31, 33, 35, 37, 39, daki tiraaznuudta ti- raaza bykende orkoni		32, 36, 40, tiraaza nuudta, tiraaza byken de orokoni		Byke tiraazanuudta razriaad bykende	
	Şyyberi nyydiin too	Bykii men- genii tooni tekerigeer	Şyyberi- nyydiin too	Bykii men genii tooni tekerigeer	Şyyberi- nyydiin too	Bykii men- genii tooni tekerigeer	Şyyberi- nyydiin too	Bykii tooni tekerigeer
3.000. tek.	3	9000	2	6000	2	6000	88	264000
1.000. tek	40	40000	30	30000	30	30000	1280	1280000
500	100	50000	75	37500	75	37500	3200	1600000
250	7557	1914250	6693	1673250	6693	1673250	275432	68858000
200	—	—	—	—	120000	24000000	360000	72000000
150	—	—	—	—	120000	18000000	360000	54000000
KAMTA.	7800	2013250	6800	1649750	246800	43746750	1000000	198000200

3000 tek, 1000 tek, 500 tek, 250 tek, 200 tek, 150 tek, baika be- geed şyyberi tusasan obligaaciin eerin yne tyyn dotoroo orolcono (zuun tekerig).

9. Aldacagyi gargalgada arban zil dotoroo deçen tiraaza, zil by- riin derben tiraaza kiigdene.

Şyysen mengenini too bol ti- raaza bykeneer aldacagyi gargal- giin obligaaca bykende todoruu- lagdana (zuun milioon tekerigte) dooro durasagdasan tablicaar:

10. SSSR—iin finaansiin aradiin komisariaad bol „kojor daki ziliin gargalgiin" tiraaznuudiigi „ekin ziliin gargalgiin" obligaaciin ti- raaztai negen dooro yiledze baika gurimiigi togtoono.

11. Şyyberi tososon obligaaca nuud bol 1949 onii ogtiaabriin 1 kyrter telegdeke baina. Ene bolzor engersenii syylde obligaaca bol telegdekegyi. Obligaaciin tiraa- zaas gargagdaad bai tyynde telegdeke mengee abça çadaka erkee geeke bolno.

III Teresetei obli- gaaca.

12. Teresetei gargalgadasan obligaaciin olzoni terese geze kypeengeer telegdeke bolno.

13. Obligaacanuudta zildee. 10 proc. terese toologdoko bolno. Tereslin telberini 1935 onii og- tiaabri 1 es ekilen zil bykeni Og- tiaabriin 1—es bolzortoi kypeen- geer zildee negen udaa teleg- dene.

14. Teresetei obligaaciigi geder- geni menger bucaaka jabadal bol 1940 onii ogtiaabriin negenees ekilke begeed, derben ziliin tor- şodo zil byriin obligaaca bucaal- giin tiraaznuudaar yiledgdeke bolno.

Tiraaz bykende gargagdasan urisalamziin tabanii nege kubiini telegdeke begeed, yldegçe teleg- dee ygei tabanii nege kubiini 1944 onii ogtiaabriin negenees ekilen gedergeni kudaldan abtaka bolno.

Urisalamziin tiraaz yiledke bol- zor ba gurim bolon tyyngelen teresetei urisalamziigi gederge kudaldan abka gurim bol SSSR- iin finaasiin arkomaadaar togtoog- dono.

15 Tiraazaas garsan obligaaciin teleberiigi tere onii ogtiaabriin negenees ekilke bolno. Men ene bolzoroos ekilen tiraaz garça en- gersen urislamziin teresiigi teleke jabadal zogsoogdoko bolno.

16. Mengeeree bucaagdaka bol- son obligaaca ba tyyngelen bol- zoroo gyicesen kypeengyyd bol 1949 onii ogtiaabri 1 kyrter te- legdeke bolno. Ene bolzor en- gersenii koino urisalamza ba ky- peeniigi bariza baigçad bol neke ze abka josotoi baisan mengee bucaaka abka erkee geeke.

IV Urislamziin obli- gaaca taraakiin erke baidal ba kengelelte.

17. Urislamziin obligaaca, tyynii olzoni men tyyn dotoroo şyybe- rinii bygedeeree niite gerenii ba nutagiin naloogiin ba tatariin alba açaitaas kengelegdeke bolno.

18. Azalçan arad urislamziin ob- ligaaçigi kudaldaza abka, ede urislamziigi zalog bariza mengen zeelii abka jabadal bolbol gerenii urislamziin ba neecelgiin keregte tusalalcaka zokiooko komissiin zeb şeeltei baikadani gerenii menge neecelgiin kaassaar egteke no.

Ede zebşeeleni bol SSSR iin Tebiin gyicedkeke komiteedei 1930 onii fevraaliin 22 ederiin togtool, dotoroo togtoogdosonii yndeseer egteke baina. (kuuli togtooliin 1930 onii sentiaabri 12 ederiin №39 tyyberi)

V. Kolbooto respyyblikyydiin gerenii biydzeedte, nutagiin biydzeedte ba kedelmeriçen tariaaçanii ulaan ceregiin, OGPY, SSSR-iin morin sakiuuliin cereg, Ked. Tar. miliice strelkoovo sakiuul ba NKPS-iin nebterel- ceke zamiin azakuin ba sojoliin baiguulaltiin gargaşada kubi tasalka tukai

19. Kojordugaar taban ziliin ob- ligaaciin telee abtasan menge- nees kolbooto respyyblikenyydiin gerenii biydzeedte tasalagdaka ku bi togtoogdono, kolbooto respyyb like bykenii debisker deere ke- delmeriçen ba alban kaagçadiin dundaa taraagdasan urislamziin mengenii 15% tasalagdaka bolno.

20. Nutagiin biydzeedte kubi ta salka jabadal bol enyynii dooki kemzeegeer yiledegdeke bolno ge- bel:

a) Kotiin ba tyyngelen kedee nutagta kedelze baigaa alba kaag çadiin dunda taraagdasan urislam ziin mengenees arban proceente tasalagdaka bolno.

b). Bişe bişe arad zonii dunda taraagdasan urislamziin menge- nees 25% tasalagdana.

Deere dursagdasan kubi tasa- lalgasnuud bol koto ba kedelme- riçenii toskonuudiin nutagiin biyd zeedte cem orko begeed, kedee nutagta bol kedee somonii so- veediin karijata debisker deereki tariaaçan aradiin dunda taraagda- san urislamziin mengenees 15% dooşo bişeni kedee nutagiin biyd- zeed bykende orkoor rajoonii gyicedkeke komiteedeer rajoon ba somonuudiin kooronđo ku- baagdaka bolno.

22. Kolbooto respyyblikenyy- diin gerenii biydzeedte, nutagiin biydzeedte kubi tasalka jabadal bol biydzeedte kubi tasalka jabadal bol zoriuulagdana.

23. Kedelmeriçen tariaaçanii ulaan ceregiin ba albanii zurgaa- nda OGPY-iin cereg ba zurgaa- nuudta, SSSR iin morin sakiuuliin ceregiin ba tyynii zurgaanda, tyyn çelen.

Kedelmeriçen tariaaçanii milii- ciin kedelmeriçediin dunda, srel- koovo sakiuuliin NKPS-iin neb- terelceke zamiin kedelmeriçediin dunda taraagdasan urislamziin ob- ligaaciin telee abtasan menge- nees 10 proceenteni tedeneriin azakuin ba sojoliin baiguulaltiin gargaşada zoriuulagdaka bolno.

24. SSSR iin finaansiin arkomaad bol 19 ba 23 belegyyd dotoroo dursagdasan kubi tasalbari yiled- ke gurim tukai zaabari zokiooзо gargaka bolno.

SSSR iin Tebiin gyicedkeke komi teediin tyryylegçe.
M. Kalinin

SSSRiin Aradiin komisaarnariin soveed in tyryylegçe V. Moolo tov

SSSR iin Tebiin gyicedkeke ko- miteediin sekretaar.
A. Jenykiidze

Moskvaa, Kereemli

KILIIN CAANA

„Praavda" korigdobo

BEERLIN 13 (TAAS) Germaani da „Praavda" soninigi taraaka un şaka jabadal korigdobo, tyynii ke çeneen bolzoroor korigdosoniini bolzor ygei. Tere korison uçarni bol gadaada keregiin ilçen saidiin medyylsen: „Praavda bol naciona liis Germaanida karşa ba ilangu jaa Dimitrovan biçegtei maart in 4nii dugaarta byri jikeer karşalsanaa medyyylbe. SSSR-iin içen teleelegçe bol „Praavda soninigi korimzo ison jaba laliigi esergyylcesen me- dyyige kibe.

Cicikaardaki mekete jabuulga

Berlin 13 (TASS). Cicikaariin „Kel- lynciy-Omin Bao" geze sonin bol tus kotodoo bolzo baigaa odoo yjiin baidaliin tukai dooro dura- sagdasan medeecelyydiigi sonos- kobo: „Cicikaariin armiiin dargiin zakiraltiin josoor, Manzuuriin tem degte ceregyyd seniiin cagta gu- damaada garşa jabakani eris ko- rigdobo. Zygeer, ceregiin keregeer seniiin cagta gudamzada garkani koriuulygei" gesen baina. Ene bol policiin kubcasa emesesen bandii nuudaigi seniiin cagaa gudamza- da gargaza syidkyylke gesenii me ke jabuulga zailaşagyi menbolno geese geze tus sonin biçeg temde glene.

Kəngən azyiledberiiin ba olzobori yiledberiiin kopiraacanuudiin udaarniguudiin respyyblikiin kojodugaar kui kural neegdebe

Deede-Yde kotodo apreeliiin-12 iin edər ydeşiin 6 cagiin yjede „Barilgaçadiin“ klyyb dotoroo kəngən azayiledberiiin ba olzobori yiledberiiin kopiraacanuudiin udaarniguudiin respyyblikiin kojordugaar kui kural neegdezei.

Kui kuralda B.M respyyblikiin byke kedəlzə baigaa azayiledberinyydees ba olzobori yiledberiiin koperaacanuudaas olon udaarniguud cuglaba.

„Barilgaçadiin“ klyyb kyneer dyyrgesen, bagtaza jadaza baina. Kui kuraliigi B.M respyyblikiin yiledberiçenii eblelyydiin soveediin (Burprofsoveed) tyryylegçe nək. Rydeenko neezei.

Çanga aliga taşalgaar kui kuraliin priziidiymde nəkəd: **Jerbaanov, Kozloovt Verkodybov, Rydeenko, Beşneevski, Jeppreejev, Daniilov, Markiizov ba busad kamta 26 kynyydiigi sungaba.**

Udaadani çanga aliga taşalgaar ba „Internacionaal“ kəgzəm tatalgaar kəndətə priziidiymde dooro dursagdasan udaridagçanariigi suul gaba: **Staalin, Molootov, Kaganooviç, Voroşiilov, Kaliinin, Ordzonikiidze, Kyibeşev, Kiirov, Kossior, Andreejev, Kryypskajaa, Raazumov, Jerbaanov Kozloov, Mikojaan, Bliyker, Dimiitrov Teelman.**

Spiirtiin zavood, Tifograafi ba kedən yiledberiiin arteelnuudaas raportanuudiigi kelesenii udaa, **„kəngən azyiledberiiin kopiraacanuudiin ekin kvartaaliin kədəlməriiin dyn ba kojordoki kvartaaliin zorilgonuud tukai“** namiin moziin komiteediin kojordoki sekritaar **nək.** Kozloov iledkel kelebe.

Nək. Kozloov bol ene udaarniguudiin kuuraliin ug zorilgo tukai ba odoo yjede nutagiin azayiledberinyydiin urida tabigtasan aguu jikenyyd yyrgenyyd tukai onco todorkoi togtozo kelesen baina.

Nək. Kozlooviin keleseni:

—Namiin 17 dugaar kural nutagiin azayiledberiigi ali bolkoargaar delgeryylke geze kelesen. Basa kojordugaar taban zilsoo kədəlməriçən ba tariaaçan aradiin keregcel bolbol 2½—3 dakin ərgədkəkə gesen təsəbtəibdi. Uçar iimede nutagiin azayiledberiida odoo yjede kemze ygei jikenyyd zorilgonuud tabigdaka josotoi bolno şuu.

Manai kədəə toskonuudta, manai kədəə suurin ba kolkooznuudta kədəlmərini aikabtar ərgəər kəgzəzə baina. Ene uçartai kamta ed tavaariin ergilge jike debzeke josotoi. Manai ende nutagiin azyiledberiigi nam ba zasagiin gazaraar tabigdasan josoor delgeryylke jabadalda byke erke baidalnuudani baina.

Buriaad ulas dotoroo kereglegdeegyi delekein bajalig aikabtar elbeg. Sajakan zasagiin gazaraas manai respyyblikiin arad zondo aguu jike kangələltə olgoson baina, Ilgeed baikada azalçan aradiin erilte tyrgen urgaka ba kədəə azaliin boro bodol elbegzeke josotoi.

Uçar iimede nutagiin azayiledberiigi debzyylke azalçan niitiigi ərgən keregceleer kangaka kereg bol gancakan bidenees bolko ba manai çadabari, manai duranaas bolko baina. Tiin 1924 onii ekin kvartaalsoo manai Buriaadiin kəngən azayiledberi ba olzobori yiledberiiin koperaakanuud jamar kedəlmərilsən bainab gekede, dilenkidee kangalta ygei kədəlmərilzəi, Bargazanii konceerviin zavood, piiviin zavood, arisanii zavood ba busa yiledberiingee təsəbiigi zigşyyritelgeer tasalduulsan baika jum.

Nək. Kozloov bol nezeed yiledberiiin oron ba olzobori yiledberiiin kopiraaca tukai onco togtozo yiledberi sangiin təsəbiigi jamar yicedkeseniigi, azaliin byteeciigi deeşelyylke ba byteesen edleliin yniigi kimdaruulkiin teleə jamar temecesəniigi bodoto barimtanuudaar gerçe'en karuulsan baina.

Ilangujaa talka bolgoko treestiin yiledberi, konceerviin zavood g. m. buzagai muugaar kedəlmərilsəniigi ba buzagai muu çanartai edlel byteeze gargasan uçarnuudiigi temdeglezei.

Enyynii kazuugaar basa sain kedəlmərildəg yiledberiiin oronuud ba olzoboriiin arteelnuudiigi dursazai.

—Ene muu kedəlmərilsənii ug şaltagaan bol juub gekede: 1) nutagiin azyiledberiigi debzyylke zorilgiigi manai respyyblike dotoroo tookogyi jabadal eşəə baisaar 2) Yiledberiiin oronuudta dotoriin emki zuram jike muu tabigdasan ba samuu sa'ikai jabadaluud, proguul eşəə usadkagdaagyi. 3) Kədəlməriçənii aza amidaraliin ba sojol baidaliin ysloovi buzagai muu tabigdasan ba manai azaliigi erkilegçed ene talaar ankaralaa josoçolon tabidag ygei.

4) Azaviledberieer onco togorkoi kətəlbəri ugta ygei, azaliin arkomaaduudaas ekileed, direegtornuud əəsədiingəə kətəlbəriigi 17 dugaar namiin kuraliin yndesen deere şinedken baiguulza çadaa ygei baina.

Nək. Kozloov deere dursagdasan şaltagaanuudiigi kelekedee onco todorkoi faagtanuudiigi bodoto baidal deeree abça karuulsan baina.

—Koişodoo manai temeceke gol zorilgonuud bolbol: negendor—nutagiin azyiledberiigi tookogyi jabadalaa yndeseereni orkizo, nutagiin azayiledberiigi caaşani debzyylke ba en tyryyn barilgiin matiriaal yiledberilze garqakiigi çukalaçalka, Kojordor yiledberiiin oronii dotoroo emki zuramiin sakiliigi çangadkaza samuu salikai jabadaluudtai gamgyi temeceke. Gurbandor kədəlməriçənii baira baidaliigi ba aza amidaraliin baidaliigi kooson ygeer bişe bodoto deereni saizaruulka kamasuuriiin azaliigi emkidkeze.

Dərbəndor—Azaliin byteeciigi şund deeşelyylke, kədəlməriiin çanariigi eris saizaruulka ba əəriin yniigi goritoigoor kimdaruulka.

Tabandor—Yiledberieer kətəlbəriigi onco todorkoi bolgozo, 17-dugaar namiin kuraliin yndesen deere bodotoor byke kədəlmərieə şinedken baiguulza, azaliigi erkilegçediin kariuucalgiigi çangadkaka

Ene onii ekin kvartaaliin dutuu dundanuud ba tasaldaluudiigi kojordugaar kvartaalsoo bolşoviig josoor usadkaka tukai nək. Kozloov onco todorkoi togtozo keleke zuuraa, Buriaad-Mongoliin kəngən azyiledberiigi ba olzobori yilebberiiin kopiraacanuudiin ene zigşyyritei baidalaas gargaka keregte taa udaarniguud byke kyce, çadal ba zorigoo nəəsəgyi elsyylzə əəsədiingəə koinoos bişe olon niitiigi dakuulan ərgən froontoor daiçalan temeceze orokiigi uriba—(Aliga taşalga)

Enyygeer ene ydeşiin zasidaani kaagdaba. Kui kuraliin yrgelzelel egləə 13 da eglənii 9 cagaas ekilke baina.

Gegeereliin kədəlməridə oportuniis josoor kangaba

Kori. Kezengiin somon dotor gegeereliin kədəlməri zigşyyritei koino jabaza baina. Tus somon dotoroo 300 garan yseg biçeg medeke ygei zonuud baika jum. Tyynees gadna ulas teriin gegeereliin kədəlməri jabuulagdadag ygei. Namiin XVII dugaar kuraliin şiidkeberiigi kolkoozniguudiin dunda nebteryylke ba beje'yy lkiin tukai jamarç kədəlməri jabana ygei. Negeç ekeneriiin kural boloo ygei baika juma.

Kaaral Maarsk arteeliin kolonii surguuliigi şalgaad yzekede 14 kyn suraza balsanaas 12-ni juuç medeke ygei, 2 kynini unşaka biçeke baina. Iime baikada unşalgiin geriigi daagça nək. Naidanii gegçe ene teriigi karaagaadla salin abaka azaltai baina. Iime baikaas somon dotorki bukii gegeerel bolbo soroliin kədəlməri jikeken tasaldaltai baina. Ene somondo 6 kolkooz aadla negeç ugaalgiin ger ygei baina. Unşalgiin ger cag yrgelze kaaltatai baidag baina. Sonin biçeg ba zurnaal g. m. iin nom debter baikagyi baina. Sonin biçegiigi zakiuulka jabadal kiideg ygei baina. Ene mete olon niitiin gegeereliin kədəlməriigi oportuniis josoor jabuulza namiin kuraliin şiidkebəriigi oişoodog ygei Naidaniida tus şugamaarani kangaltatai kemzeeje abka çukala. Gadna, aimagiin gegeereliin tasag ba namiin emkigiin bol gegeereliin froontodo „eeree bytəkede“ naidaad gegeereliin kədəlməriigi çangadkakiin tula jamarç kemzee abal ygei suuna.

Enyyn deerees baicaabal gegeereliin kədəlməri jamarç şalgalta ygei untaza baikani mən. Gegeereliin froonto şuud saizaruulka aima gegeereliin tasagiin ene ədəriin çukala zorilgo bolbo.

Ynenii brigaada 24 4 Ynen balta

Şandaliiin selpoogiin kədəlməriigi darui şalgaza yz…

Aga. Çandaliiin selipoogiin baidaliigi karaza yzebel byke kədəlmərieə unagaaza, kedəə azaltanii gi ed tavaaraar kangaka jabadalaa tasalduulaba.

1934 onii ekin kvaartaliin ed tavaariin ergilgiin təsəbee 71 proc, gyicedkesen neretei bəgəəd, kerbee kudaldaanaa acarsan ed tavaariin çanariigi karabala imagta kykediin naadanii zyilyyd, zezeken butarkai şil şaazan amarsartanuud baina.

Gəşyydiin pai kuriaaka ba avaansa, vklaad cagluulaka təsəbəə miin 70 proc, qyicedkesen, nutagiin beledkeliigi ton sulaar jabuuladag, gebel arisanii beledkeliigi 13 proc, toso 0 proc, bişe butarkai beledkelyydiigi 0 proc, baina.

Ene baisan tasaldaliigi zasabarilakiin tukai selipoogiin kətəlbərilegçəd jamarç kemzee abadaggyi. Kudaldaaşan baisan Gombo Magsariin gedeg, əəriingəə orondo negen kolkozniigi suulgaad bodoto kiize baisan kədəlmərlingəə toocoogi ileryyiengyi … baina. Selipoogiin bairai gyi şoroi toosondo … da kynii baişagyi kyiten. S… kabzatai ed zəərini … daisan karuulşani dura jireke, zarimdaa bykeli ngvi baidag.

Selpoogiin tyryy tyge… deg tus kədəlməri j… uucalgagvi amagalan suu… bolozo baika bəgəəd m… ter selpoogiin pravleen gyi, pravleenida keregte tyryylegçiigi bilerez … ol

Tus selipoodo 400 gar toologdozo baikaa, tədə spiisoggyi.

Caaşaa, ene selpoogiin aimagiin ed kereglegçedii ciin zygees çalgalta ba jike sula, koişoo e… orkiko argagyi, darui şal… ze bodoto zasabari gy… josotoi

Jaruuniin prokuroor kemzee abka j…

Jaruuna. Dogmniin somonii „Ulaan tujaa“ arteel bol 1929 ondo togtoson bəgəəd, ene cagaas kolşo azakui ba emkidkeliin talaar gyiced bekizeegyi ton gyngzegyi tasaralda baisan.

Malazalni angiiin daisanii koroto yyrgeer nileed koroson, ənggeregçe zilde 800 tolgoi konoos 600 tolgoi konin koroson. Gadna 30 tolgoi kədəlməriiin morid ykesen baina.

Odoo maliin təl abka kampaaniigii jamarç beledkel ygeigeer ugtaza niitiin tel ykelgen bolzo baina. 50 tukai narai kurigad ykesen, gadna 12 ynieed tugal kajasan baina. Uçarni bol karuuliin ba bairiin muu deerees bolno Tərekə ynieedni jamarç kuçaltagyi kasaada subai ykertejee kamta salkin şuurganda təsə… baika jum. Gadna jamarç geer tərekə ynieede… kamta tala oigoor tuuza baina.

Mal azaliigi daagça… liin tyryylegçe e… març sanalaa tabi… LAGIIN EZEN KATUU TIIGEED MANAI YNIE… GAL KAJAZA BAINA“ ma niudargani kede… syteze „Burkan medee… gee tediice sanaa amar… saza suuka jum.

Ene buzagai jabadalii… merdezə kemzee—… niin aimagiin proku… egtəbə.

Syymzelen karag…a

B.M. „Ynen“ soniniikid „B.M.P… soniniikidiigi socməriicəədə …

BK(b) Namiin XVII dugaar kuraliin iledkelyylyyd ba şiidkeberinyydiigi bide „Ynen“ soniniikid byrin kujaglaza, ton sa naar sural caza, bodoto deeieni bejelyylne bdi geze soc məriicəədə urikani:

1BK(b) Namiin XVII dugaar kuraliin iledkelyyd b… nyydiigi bygediigi … naar oilgozo abka.

2. Jamaraar oilgoso deere sainaas dooso

3. Uasterii n … minuuta cag kozo…

Respyyblikiin aikomuudiin sekritaaruud ba MTS-iin ulas teriin keltesi… naçaalniguudtai nəkər Raazumoviin kiisen jaraldaa

Maartiin 23-do Zyyn aimaguudiin aikomuudiin sekretaarnuudiin ba MTSiin ulas teriin ketesiin naçaalniguudiin kabariin tarilgiin beleskeliin kədəlməriiin tukai zəbləən. Tus zəbləən deere BK(b) N-iin kizkomiin sekretaar Raazumov bailcaba.

Durasagdagça zəbləən deere tariigiin beledkeliin kədəlməri tukai aimagiin komiteediin sekretaarnuudiin ba ulas teriin ketesiin naçaalniguudiin medeecelge sonosogdobo.

Kamagiin tyryyn Selengiin aimagiin namiin komiteediin sekretaar nəkər. Maragtaajev medeecebe.

Manai aimag yresenii tariaagaar jərənkii deere kangagdasan baina. Kolkooz 91% yresee kadagalsan azai Mən tyyn dotoroo MTS te kabaadaa ygei kolkooznuudaar yresenii foondiin kadagalalta 98,6% gyiced kegdesen baina. Əmçiin azaltanii dunda yresenii foondiigi baiguulka kereg bolbol ton sula jabaza baina. Oroi kamta 33% kadagalagdaba. Beledkegdesen yreseni, çanariin talaar ton kangalta ygei. Kolkooznuudiin kadagalsan yresenii çanarni muu tula tyynii 10% selgegdeke josotoi. Tarilgada kereg ygei yresiigi sain yresetei selgekiin tula aimagiin emkinyyd jamarç kemzee abasan ygei baiza bolno. Manai aimagta yresenii beledkeliin pyyn kete d e e r e 1500 ceentnir selgeke gesen zəbşəəltəi baibaç zygeer aimagiin dotoroo selgegdeke josotoi yrese 5000 ceetnir baina. Tiimiin tula mənəə tus aimag dotor selgegdeke josotoi 3500 ceentnir yresenii talka yldebe. Mən çirelgiin kycen, kədəə azaliin maşiina zebseg zasabari ba kolkooziin dundaki azaliin emkidkelgə geke metiin kədəlmərinyyd ton sula jabaza balsan baina.

Caaşaa nəkər Maragtaajeviin çadabaritai opiratiiv kətəlbəriigiin tukai ba agroteeknikiigi kerzerge şudalan medeke bolsoniini tukai asuudalnuudta kariuu əgəsəniini bişebel ton sonin baika juma.

Raazumov yresenii tukaida juu kiike sanaltai ba gərənəəs tandakin yresenii talka əkə arga ygei baibal aimag dotoroo yresee selgeze çadaka argatai bainata?

Maragtaajev—Juu kiize bolko qabani, tyyniigi kiibebdi, mən aimag dotoroo selgeke gedeg berke baina.

Raazumov—aimagcootnai kedii əbəçən morid bainab, mən tarilgadaa çirelgiin kyciigi beledkeke kədəlməri jamaraar jabaza bainab?

Majagtaav kediiç moridiin əbəçeniigi medene y g e i b, tyynii tukai medee mənəə gartam ygei baina, zooteeknikede magad juma. Magad keregtei bolko baibalni eg ləədər karuulkab. Jərənkiidee əbəçən ba kyce muutai sula morid 20 kubi deeşe bişe baika.

Raazumov—Ertiin tarilgiigi kezee ekilkeer bainabta?

Maragtaajev—Aprteeliin 25 28 as ekilee bainabda.

Raazumov əngərsən zilde alibagta niitiin tarilgiigi ekileesemte?

Maragtaajev- Apreeliin 25-28 do, byki niitiin tarilgiigi main 2 3 as.

Raazumov—Tiime bolbol ertiin ba jəriin tarilga kojoriin koorondoki ilgaani kaişaa baikab?

Maragtaajev—Dugai suuna.

Raazumov—Ertiingee tarilgiigi jərə kezeenees ekilke sanaatai bainabta.

Maragtaajev—Enyynii tukai aimagiingaa komiteed deere agronoomuudtai jarildasan bainabdi. Tarilgiigi apreeliin 25-aas ekilkebdi.

Raazumov—Jərdəə gancakan agronoomuudtai juu, jaakadaa ertiingee tarilgiigi 25 da ekilke baibata. Juunda koino juu ali urida ekilke gesen ygeibte?

Maragtaajev—Dugai suuna.

Raazumov—Nəkər Maragtaajev yreseniigee tukaida jərə jaaka geiçebte?

Aimagiin emkinyyd bolbol, yldesen kereg ygei yreseteini jaalcakaç ukaanaa olzo jabaad baina.

Tyynees gadna, gaikaltai zyil bol kolkooznuud 1 ga gazarta ovioos, 2 ceentnir, jaarica ba şiniiciigi 1,5 ceentnir kajaka geze medyylbe.

Raazumov—Taanarta 1 ga gazarta iime yrese kajakiigi ken sanuulsan ba enyyniigi juugaar barimtalsan bainata?

Riibaalov—Iimeerle tariaaçanii keərəlcəkədə, bidener iime noormo abka geze bəbşəsən bainabdi, Talka bagaar tarikada bagaar urgadag kerəsə baigaa josotoi.

Raazumov—Jamar kerəsətei aimagab?

Riibaalov—Dugai suuna.

Raazumov—Ertiingee tarilgiigi jamar kərəstəi gazarta tarika geze bodozo bainabta?

Riibaalov—kara kərəstəi gazarta (ineeden).

Raazumov—Tarilgiin yjede niitiin kədəlməriigi jamaraar emkidkeke sanaltai bainabta?

Riibaalov—Brigaadnuud deere ulaan ba kara sambar emkidkeze, kaniin sonin garça baika, tyynees gadna rajoonii kədəlməriçən ba kədəənii idebkten brigaad deegyyr garça kedəlnə.

Raazumov—Tanai sanalaar kediikonog kara sambar biçeetei baika geze sananabta?

Riibaalov—Tereçeni cag yrgelze kara sambar deere suugaad, juuç kiike kereg ygei gesen udkatai bolnuudaa?

Raazumov—kolkoozoos kedii loodrnuud gargagdaab?

Riibaalov—koriood. (todo biçeer)

Razumov—Aimag dotorki kolkooziin erkim sain udaarniguudiin neriigi kelegtii!

Riibaalov—Tiaabkin ba Prytoovii bolon bişenyyd.

Nəkər Riibaalov bolbol, udaarniguudiin neriigi medeke ygei baigaad jərə „ajagyi“ deere toologdoko ycen tula, aimagiin komiteedoos kolkooziin kətəlbərilegçə bolgozo ilgeesen kynyydiin neriigi kelesen baina.

Vaandanov—Tedener bol namiin 17-dugaar kuraliin togtooliigi niitede nebtergeke ba tiigeed brigaad deere kedəlkə,

Raazumov—tarilgiin yjede jabuulka niitiin kədəlməriiin təsəb zokiooko geze sanaandatnai oronuu, ali eşəə edii juu?

Vaandanov—Dugai suuna.

Raazumov—Nəkər Vaandanov tanai aimagta keçeneen udaarniguud baikab? Tyyniigee keleze əgiitei

Vaandanov—Medeke ygei. Tyynii tukaida gartam medee ygei.

Raazumov—Tanai aimag dotor məriicəzə baisan kolkooznuud ba brigaadnuud kedii baikab?

Vaandanov—Mənəə keleze çadaka ygei bainab.

Raazumov—Aimag dotoroo məriicəənii jabadal ygeiç bolbol tarilgiin yjede məriicəə bataisan kolkooz ba brigaadiin məriçəəgi jamaraar şalgaka zergeteigee keleze əgiitə.

Vaandanov—Dugai suuna.

Raazumov—Nim ba komsomooliin kyciigi tarilgiin yjede jamaraar tabika josotoidto?

Vaandanov—Tarilgiin yjede brigaad ba pooli deegyyr gargaka geze bodozo bainabdi.

Raazumov—Somonii soveediin tyryylegçener tarilgiin yjede juu kiike josotoib?

Vaandanov—Tedener bol brigaadta kabaadaka baina. (Juu kiikiin tukai ba juunda kabaadaka josotoib geze əəringəə kariuucalganda kelebe ygei):

Egeel syylde Kabaanskiin aikomiin sekretaar nək. Riibaalov ba MTS-iin ulas teriin keltesiin naçaalnig Afanaasijeviin medeecelgiigi sonosbo.

MTS de kabaatai kolkooznuud yreseniigee foondiigi 105,5 kubi gyicedkebe. MTS de kabaadana ygei kolkooznnud Gazar Tariaalangiin Arkomaadiin egesen təsebiin josoor 112 kubi gyicedkebe. Ənçiin azaltan bolbol orəi kamta 27 kubi dyyrgebe. Tus aimagta 2500 ceentnir yrese tarilgada kereg ygei muu çanartai baina. Tyyniigi selgekiin tula talkanii beledkeliin pyynkete deerees 900 ceentniriin zəbşəəl əgtəəsən. Kamta 90 ceentnir selgegdebe

Maragtaajev—Yresenii urislamza bidenerte əkə keregtei baina. Mən bide bol mənəə tanai urida ene asuudaliigi tabinabdi, gebe.

Jarildaanii yrgelzelkiin koorondouur Selengiin aimagiin koninii sovkooz ba plemkoozdo 5000 ceentnir ilyy ton sain çanartai şiniice mən ovioostoi baisan ba kolkooznuudiin yresende baisan taaramza ygei muu talkiigi tyyntei selgeze bolko baisan geze todorbo. Tyynees gadna, mal azaltai kolkooznuudta maliin tezeeliin talka jikeer tabigdaza baisan baiba.

Sain çanartai yresnii talkaar tarilgaa kangaza çadaka argataiç baibal, aimagiin namiin komiteed ba bişeç aimagiin emkinyyd jamarç yndese barimta ygeigeer yresenii talka gərənəəs urisalkiigi asuudal tabiza baisan baigaa.

Tyynii syyleer ton bogonikonoor togtozo Kiaagtiin aimagiin komiteediin sekretaar Şestaag, Mukar-Şiberiin-Jaalov, Tarbagtain-Voroncoov gegçəd aimag dotorki baidal tukaigaa medeecebe.

Ede aimaguud bolbol ulasaas yresenii zeeliielge ton jike tedkelte olson ba mal azaltai kolkooznuudta talka jikeer tabisan deerees odoo kyrter baiza baigaa tasaldalaasaa garsan baina.

Yrese kaaka pyynkete deerees tabigdasan talkanii zəəbəriiin tukai dugai garça bolko ygei. Kaga saasaa ilyyni odoo kyrter zəəgdəə ygei yldesen baina.

Koişoo enyynii udaarka jabadal bolbol, tarilgiin ekin deere yresee zəəzə dyyrzeke ygein ba yresenii dutakiin ajuulda abaaçakani damzag ygei baina.

Koriiin aimagiin komiteediin ba tyynii sekretaar nək Vaandanoviin „opiratiiv todorkoi“ kətəlbərini bol imagta çadabaritaigaar kətlbəriləə ygei ba aimagiin emkinyydiin kolkooziin kedəlmərieəs tasarsanii tukai gerçe bolzo egene gebel:

Raazumov—niitiin kədəlməriiin odoo jamar jabaza baisan ba jamar niitiin kedəlməri tarilgiin yjede jabuulka sanaltai bainabta?

Vaandanov—Niitiin tarilgiigi apreeliin 1-ees ekilkebdi. Niitiin kədəlməri ba tyynii təsəb tukai medene ygeib. Bide komsomooliin yyskeleer 10 propagandiistanuudiigi olson bainabdi,

Raazumov — Propagandiistauud geeçe juub, tedener juu kiike josatoib?

Nəkər Riibaalovi'n udaarnig geze toolson rytoovii bol udaan cag dotor kolkoozuudiin feerniin erkilegçe jabaza, tyynii azaliigi ynekeeree butargasan kyn baiba. Baca MTS de azaliin tasagiigi erkilegçe baika dani zarim traagtaruudni kubi cagaa bairandaa baisaar əngərsən baina. Tyynii syyleer tere bolbol arkidasan ba kətəlbəriigi kangaltataigaar tabisan ygei deerees kədəlməreəsəə qargagdasan baina.

Mən Tiaapkin bolbol aimagiin gazariin tasagiin erkilegçe baisan ba tyynii syyleer nege kolkooziigi bekizyylkə zorilgotoi oçoson aadtere kolkoozdoni odoo yjede bolo şogyi juuma bolson baika, Əəgərsən zildə tarilgani ijyyli boltor kuriaalgani casanii ortor ərgəlzəlsən baika juma.

Zygeer nək Riibaalov kynyydiigi jamarşuu ygeiqeer Kizkomiin urida nerelen kelesen …

Kabaanskiin MTS-iin keltesei jarildakada ton … dəlmərtəi baiba. Ulas … siin naçaalnig nək … bol tarilgiig 12-15 konog… dyy gekiin keregiigi ka… kaar ni tiin kədəlməriin … san kemzeenyyd tu…gai

Zəbləənii syylde nə… sain çanartai yreseer … ba ertiin daion byri ert… sainaar əngərgəkiin tu… konoor iledkelebe. Nək… bol Buriaad-Mongoliin u… sagiin zygees ton j… sən geze medyylbe. M… manai zorilgo bol kab… təsəbiigi dyyrenee… tula kamag baigaa … gargaza oroldoko ke… kereg ygei yresee se… beledkeliin pyynkete d… zəəkə jabadlaiigi tyrge… keke tukai oroldoko j… Nəkər Raazunov bolb… kajaka yresenii tukaida… Idaa ababa Zarim aim… toogdoson gaagiin l… baga geze kelese Tari… bolzoriin tukai kelze m… kelekedee iuuagta kem… kiigi sainaar şalgan ba… tyynii gereeltetei kam… rin gedeseni gi kylie… daa garça baika kere… tulada bykii kolko… keregeer oroldozo … ruulça kyniigi olk… bolbol gazariin al… basanii tukai prav… baika josotoi.

Niitiin kədəlme… buulkiin tula ton … tabin keleseni:

Bide bolbol so… ba udaarnigçalgiig… kədəlməriigi jos… buulaagyi bol gan… yrese kojoroor juu… ygeibdi gebe.

Niitiin kedəlmə… udaarniguudiigi u… dorinuudiigi but… keregtei.

SKR-iin arad niitiin azakuin kөgzөltiin kojordugaar taвanziliin tөsөв tukai (1933-1937 on)

ѳkөd V. MOOLOTOV ва V. KYIBEŞEVIIN iledkelnyyd tuşaa BK(в) Namiin XVII dugaar kuraliin negen duugaar aвasan togtool

(4-deki niuuriin yrgelzelel)

kubiligi bykii çuluu nyyrsenii dөrbөnii nege kubiaas ylyygi, nuudiin bykii staancanuudiin өkө elegter eneergiin zurgaa- ige kubiligi ba maşiina byteeke yiledberiiin arban proceente igi 1937 ondo өkө josotoi.

c) Şine rajoonuudiin debzel deere yndese- azyiledberiiigi tyykei edlel abka gazar- itani dөtөlyylke. Kөngөn azyiledberi, kooliin azyiled kojoriigi tygeen bagtaaka keregte tuiliin jike tylkice bolko yd gebel: Kojordugaar tabanzil dotor baiguulagdaka kөbөn 15 kombinaıdaas arbani Dunda Aazi, Sibiir, Өbөrkavkaaz nda baiguulagdaka bөgөөd ene bol kөbөn bөs nekeke yiled- n bykii SSKR dotor dunda zişeenii toogoor 12 daki өsөkө l ganca Dunda Aazida 16 daki şakuu urgaza, ene rajoonuudta iekeke yiledberiiin byke beki baaziigi bii bolgono. Lioon bө- azyiledberiiin talaar baruun 3 mozo Goorkiiin kizaar ba SSKR elden bolbosoruulka kycetei baazanuud bii bolko. Tyykei ed ika şine tulguurinuud deere yndeselen Baruun Sibiir, Dorono r, Өbөrkavkaaz, Kirgiize g. m. gazarnuudta saakariin şine d baiguulagdana. Kөdөө azakuin tyykei ed gargaka yndesen dte kөngөn ba kooliin azyiledberiiin kabaatai arisanii noo- tosonii ba busaç yiledberinyyd өrgөnөөr baiguulagdana. g deeree oldoko eldeb tylişenyydiigi abka azyiledberinyyd jikeer debeze, kolo niutagaas acarka tylişees keden rajoo- iigi kөngөlne.

ç) Kөdөө azakuin talaar oroosoto tariaa urguulka go nuudta, tariaanii azaliigi ulam erçemteigeer debzyylze, Vool- zyyn taliigi yrgelzeleni usalka kөdelmeridө oroko, tөb ba koi- joonuud dotor şeniice urguulka beki baaza bii bolgoko: zyyn nuudta svıooklo tarika şine baaza baiguulkiin kazuugaar, yiled gdeke urgaca urguuldag rajoonuudta urgaciigini tuiliin jikeer өkө: ilangajaa cybtroopig (yrgelze zun baidag) rajoonuudta berilegdeke erkim çanartai şine urgacanuudiigi jikeer urguulka. jabuulganuud bol kөdөө azakuin gol salbarinuudiigi zөbөөr n taraaka ba urgaciigi aimag aimagaarani ba yiledberi yiledbe- ni tuskairuulka.

d) Traansportiin talaar baruun ba zyyn zyg çiglesen nta zamuudiigi seliben şinedkeke ba bekizyylke zuuraa, Byke- oto ulasiin indyystriin şine tөbyydiigi eldeb zamuudaar kol- ba tere rajoonuudiin azakuigi debzyylke suuri bolko keden usan ba tөmөr zamuudiigi şineer baiguulka baina, (tedaniigi ekede: Karaganda—Balkaaşa, Yfaa—Şterţamaak, Rybcoovka— r, Toomsk—Çyliim, Cagaan dalai, Baltiin kanaab g. m.)

e) Urdanaas koişo azyiledberiiin talaar kozomdozo baisan a—Voolgo, Tataar, Koito kavkaaz, Kaza Şoroito tөb mozo, өbөr aaz Kareeli, Myyrmanii Kizaar, Alas dorono kizaar, Zyyn Sibiir inoronuud a tomo azyiledberiiin debzel deere udeselen azyiledbe baiguulga өrgөnөөr erkileke.

f) Yndesetenii respyyblike ba mozonuudta tede- egeerel, eryyligi kamagaalal, uran saikanii ba kebleliin talaar ulganuudiigi tuiliin tyrgeer baiguulka.

g) Rajoon rajoon dotoroni byri uran zokidoor azyiledberiigi n taraaza saurizuulka ba negedygeer tabanzil dotor ekilsen ra- uudiin tuskailalgiigi ulam gynzegiidkeke jabadal deere yndese- SSKR-iin azyiledberiiin kuuçan rajoonuudiigi ulam yylke.

Kojordugaar tabanzil dotor yiledberileke kyçe tygeen bagtaaka raama bol yndesetenii respyyblike mozonuudiin azakui ba so- talaar kozomdosoniigi өdө tataka, yiledberileke kyçiigi ten- teigeer tygeen bagtaaka ba azyiledberiigi tyykei ed abka ga- ni dөtөlyylke, kөdөө azakuin bol rajoonuudiigi salbari ba yr- erkilke urgacaarani tuskailan ilgaka, bykii ulasaa azakuin ta- rajoonloko keregiigi dyyrgeke jabadalnuudiigi kangaka geze kural temdegiene.

Kөdөlmөriçөn tariaaçanii aza idal ва sojolвolвosoroliin kem- zeegi deeşelyylke prograama

Azalgyi baidal usadkagdaza, kөdөlmөriçөn ba alban kaagçad de kөdөlmөriөөr kangagdaad, kөdөlmөriiin өdөriigi 7 çaas kyr- bogonidkoko zergeer tedenii azal kiike baidaliigi soveed ulas yrgelze saizaruulza baisan ba yiledberiiin mergezel ba jөrөnkii bolbosoroliin kemzeegiigi tedenii deeşelyylke keregte zokistoi baidal oldoson, ede zyilnyyd bol bykii kөdөlmөridө, azaliingaa eciigi busaltagyi deeşelyylen, өөsөdiin aza amidaraliin baidalii- aaşani byri tyrgeer debzyylke arga olgono.

Kojordugaar tabanziliin turşad tariaaçadiin bykii azaliigi cөm taruulza ecesleke: niudargan bajaçuudiigi yndeseereni usadkaka edenii zygees garsan jamarç esergyyceliigi cөm nicuulka; zөөri- zөөrigyi bolon tariaaçadiin ilgaraka jabadaliigi zogsoozo, kөdөө agta tere şaltagaanaas bolzo jadarakiin, өlөskiin tuilda oroko iigi eceslen usadkakadaa. kolkooziigi azakuin ba emkidkeliin talaar i;agyigeer bekizyylke ba tedenii maşiina teeknikiin baaziigi tyr- urguulka ede bygөdө jabuulganuud bol kolkoozçon—tariaaçan tөmөnii aza baidaliin tuiliin tyrgeer kөgzөkiin keregte urid deegyi sain baidaliigi olgozo өgөnө geeçe; basa kolkoozçodiin a çadaltai, bolbosorongui baidaltai bolko jabadal bol kөgzөliin pe ba kolkoozçodiin өөsөdiin emkitei bөgөөd azaldaa-bytee- jabka uçarnuudtai kaluun barilcaatai baikaar tabigdana.

Ede jabuulganuudiigi karaaduulan ulasiin tөsөblөkө komiisiin jabuulganuudiin talaar bodomzolson zyilnyydiigi saişaaza, kө- meriçөn tariaaçan ba kөdөөgiin azalçanii aza amidaraliin ba sojol osoroliin kemzeegi deeşelyylke talaar dooro dursagdasan yyr- ydiigi tus kuralaas togtookoni.

I. a) Aradiin azakuin bykii salbarinuudta kөdөlmөrilөkө kө- meriçөn ba alba kaagçadiin toogi kojordugaar taban n eceste 26% kyrter urguulka bөgөөd ene too dotoroo kynde ledberide 29%—ni kөdөlmөrilөkө josotoi.

b) Azalgyi kubilziin baidalaar kereglekе jabadaliigi eceslen lkaza, aradiin azakuin olziin tyrgeer urgaka ba azalçadiin bai- gi ulam caaşani saizaruulka deere duldiidan bodoto cali- gi 2 dakin jikedkeze arag niitiin azakuigi tyrgeer urguulan a, өkө, zagasa, өndөgө, saakar zergiin kooliin zyil ba azyi- eriiin byteesen ed tavaar kereglekе noormiigi 2,5 dakin jikedke- ed tavaariin kudaldaka yniigi 35 proceente kimdaruulka.

c) Aradiin niitiin bykii azakuida kөdөlmөrilөdөg kөdөlmөriçөn lban kaagçadiin calinii foondiigi 55% jikedkeke bө- d ene too dotoroos kynde azyiledberiiin talaar 64 proceente dkeke baina.

ç) Kөdөlmөriçөdiigi sojol ba baidaliin talaar kangaka ulasiin aşa neleed jikedeze bөgөөd niitiin batalan kamagaalka kereg, ge- rel, eryyliigi kamagaalka jabadal, kөdөlmөriçөn ba alban kaag- iigi sojol ba bolbosoroliin talaar kangaka zergiin gargaşa 4,3 tөkөrigөөs 9,3 miliaard tөkөrig kyrtel deeşeleze, negedygeer n ziliinkitei zişeelbel kojoroos ilyy dakin өsөsөn bolno.

d) Koto ba kөdөөgiin kөdөlmөriçөn ba alban kaagçadiigi nii- n kooloor kangaka jabadaliigi 2,5 daki өsyylke.

e) Bykekolbooto ulas dotorki arad tөmөniigi kojordugaar tabanzil dotor bykii deereni yseg biçeg medeke bolgokiigi eceslen dyyrgekees gadana, azaliin kyce daaka nasagyicegçөdiin baga biçegiigi cөm usadkaka, basa niitiin ujalgata ekin surguuliigi jabuulkaas gadana niitiin ujalgata politekniis doloon ziliin surguuliigi kөdөө niutagta nen tyryyn jabuulka uçartai bөgөөd negedygeer tabanzil dotor 7 ziliin surguuli bol koto gazarta jabuulagdaza şiidkegdesen baina; bykii suragçadiin (ekin, dunda, deede surguulinuudiin, rabfaag FZY, teeknikym, deede surguuli teeknikiin deede surguulinuudiin) toogi 1932 ondo 24,2 mln baisanaas, 16 milioon kyrter oloşoruulka juu ali 197 kyn kyrter arad zonii 1000 kynyydiin 147 kyneni surguulitai baisanii orondo bөgөөd ene too dotor surguuliin nasa gyiceegyi kyykediigi surgaka jabadalda 1932 ondo kabaadasan 5,2 kyykediigi toololcoson ygeibdi.

f) Azalçan arad tөmөnii bolboson josoor amarka jabadaliigi emkidkeke keregte nigtaar kolbogdoko, niitiin gegeereliin kөdөlmөriin debzeliigi өrgөөr delgeke bөgөөd koto ba kөdөөgiin klyyb zergiin gegeereliin oroniigi 6,8 mln. baisanaas 10,9 mln. kyrter oroşoruulka (kotodo 10,5%, kөdөөdө 130%,) niitiin biblioteekenyydiigi 1932 ondo 15 mln. baisanaas 25 mln. kyrter oloşoruulka baina.

g) Azalçan aradiin eryyliigi kamagaalka jabadaliigi ulam caaşani saizaruulka bөgөөd, ene tyryyçiin yjede arig ceberiigi sakika ba өbөçөnөөs sergiilke tukai nebtergeliin kөdөlmөri jabuulaka, eryyliigi kamagaalka jabuulga, kөdөlmөriçөdiin amaralta ba beje tamir saizaruulka keregte negedygeer tabanzil dotor 5,4 mld. tөkөrig gargaşalsanaas 19,6 miliaard tөkөrig kyrter gargaşalagdaka.

Kotodoki bolniiciin kebteriigi 44% olodkoko, kөdөөdөki bolniiciin kebteriigi 98% olodkoko, jaasliiin kebteriigi: kotodo 164% kөdөөdө 129% olodkoko.

i) Usaar kangagdasan kotonuudiin toogi tabanzil dotor 366 aas 440 kyrter orodkoko: kanaabaar bekilyylegdesen kotonuudiin toogi 55 aas 125 kyrter ba trambaitai kotonuudiin toogi 50 aas 70 kyrter olodkoko.

k) Enyyniigi karaaduulan komunaalinoi azal: ger bairiin, sojol bolbosoroliin şine baiguulalganuudta kojordugaar tabanzil dotor 32 mld. tөk. gargaşalkaar somoloko juu ali SSKR-iin azakuin şine barilganuudta zoriuulsan bykii mөngөn zөөriin dөrbөnii negen şakuuzi uruulka. Tyyn dotoroos ger baira barika keregte 13,4 mld tөkөrig, kotiin komunaalinoi barilgada 6,2 mld. tөkөrig gegeereliin keregte 3,1 mld. tөk. ba eryyliigi kamagaalka keregte 2,9 mld. tөk. bolko baina.

2. Kөdөlmөriçөn tariaaçanii baidaliin aza amidaraliigi saizaruulka yyrge bol kөdөө azakuin edeer kotiin zoniigi kangaka kereg saizaruulka ba erzөn kereglеltei ayiledberiiin ed tavaariigi jikeer byteeke deere duldiidan koto kөdөөgiin koorondo ed tavaariigi tuiliin jikeer kudaldaalka erilge tabina.

Enyyniigi karaaduulan tus kuraliin togtookoni:

a) Ed tavaariin ergiigilgi 2,5 dakin өrgөdkөkө gebel: 1932 ondo (1932 onii yneer) 31,9 mld. tөkөrigiin baidal 1937 ondo 80 mld. tөk. kyrgeke. Ediiçeneen jike olon niitiin kereglеltei ed tavaariigi kөngөn ba kooliin azyiledberinyydiin zamaar byteegdeze 2,5 dakin өrgөdөnө.

b) Ulasiin ba koperatiiviin butarkai kudaldaanii oronuudiigi teeknikiin talaarani şinedken selbikiin kazuugaar 37 proc. jikedkeke baina.

c) Butarkai naimaanii kudaldaka yniin dunda kemzeegeereni 1933 onii ynetei zişebel 35 proc. kimdaruulka.

3. Aradiin azakuin olziigi 45,5 mld. tөkөrigөөs 100 mld. tөk. kyrter juu 2,2 dakin jikedkeke ba niitiin azakuin olzo dotor edleliin tooniigi 2,4 dakin өrgөdkөkө bөgөөd kamtalsan azalda neөçөlөlgiigi tuiliin jikeer өrgөdkөkө ba mөn ulasiin rezeerviigi jikeer өrgөdkөkө geze kuralani togtoono.

Azakuin jabuulgada gol karaa bolko zyilnyyd bol aradiin azakuin bykii salbarinuudta toocooto azaliigi nebteryylkiin tөlөө temeceke, mөngөn sangiin ba tөsөbiin discipliine çangadkaka, koto kөdөө kojoriin koorondo azakuin kelkieegi bikizyylke ba toocooto azaliigi kudadkalcaka tuiliin çukala kyşyyrgiin udkatai soveed dөkөrigiigi ulam caaşani bekizyylke josotoi geze tus kural çukalaçalana.

Byke kolbooto ulasiin tөsөblөkө komiisiin duradkasan ba SSKR iin AKS, BK (b) Namiin TK door abtasan aradniitiin azakuin debzeke kojordugaar tabanziliin tөsөb bol dooro dursagdasan yyrgenyydigi bejelyylze çadana geze BK (b) Namiin 17 dugaar kural baicaana:

a) Kapitaalta etegeed ba jөrө angi byken cөm usadkagdaka, tariaaçadiin azaliigi kamtaruulka jabuulgiigi gyiced şiidkeze dyyrgeke ba garlin yiledberiçenyydiigi bamtaruulka deere dulduldan yiledberiiin zer zebseg өncөөrөө ezemdeke jabadaliigi eceslen usadkaka! soveed ulasiin ekonoomika dotorki olon janza azakuin kebyydiigi usadkaka, yiledberiiin gancakan argani bolko socialiis josonii azaliin argiigi baiguulka niite arad tөmөniigi socialiis bөlgөmiin uça raa medeke ynen şudarguu, idebkitei baiguulagçad bolgoko.

b) Negedygeer tabanzil dotor baiguulagdasan baa[illegible] deere zebseg byteeke zebsegiigi gargaka yiledberiigi (kynde azailedberiiin) tuiliin tyrgeer kөgzөzө jabasan zamiin SSKR iin uradiin byke azakugi teeknikiin talaar şinedken baiguulka jabuulgiigi eceslen dyyrgeke.

c) Kөdөlmөriçөn tariaaçanii niitiin aza amidaraliin baidaliigi ulam erçemteigeer kөgzyylke zuuraa SSKR iin komunaalnoi azal ba ger baira baiguulka keregiigi erls çangaar saizaruulka.

ç) Kөdөlmөriçөn angi tariaaçan kojoriin kelkieegeer yndeselen jөrө kapitaalta etegeediigi ba anginuudiigi eceslen usadkakiin tula prolitaariiin digtatuuriin ekonoomika ba ulas tөriin poziiciigi bekizyylke.

d) Ulas oronoo kamagaalka jabadaliigi ulam byri bekizyylke,

Kapitaalta etegeediin syyliin ylegdelnyydiigi kuuçanii bykii poziiconuudaasani tyrin gargaka ba çukariza ygeigeer ykeke tuildani orulka ede yyrgenyydiigi bejelyylke kereg bol zaa bol angiiin temeceliin kurcadal ba niudargan bajaçuudiin zygees kolkoozuudiigi dotoroosoni ebdeke zabdalga, basa soveedto esergyycegçe etegeedyydiin zygees manai azyiledberide korolol sabataaza bykeniigi garguulka baina. Nөgөө talaasani karaad yzebel aradiin bykii azakuigi teekniikiin talaar şinedken baiguulka jabuulgiigi eceslen dyyrgeke deere yndeselen kөdөlmөriçөn tariaaçan tөmөnii amidaral baidaliigi yndeesereni saizaruulka yyrgenyydiigi bejelyylke kereg bol zaa boazalçanii zygees çin zorig idebki keçeel garguulan, azaliin idebkiigi ulam jikedkyylen, socialiizmiin baiguulagçad bolko azalçan tөmөnii zygees şine teeknikiigi şudalkiin koinoos zөdkөl garguulka baina.

Eldeb oportuniistanuudtai kair nairgyi temecedeg namiin udaridalga dooro kөdөlmөriçөn angi, kolkoozçon tөmөntөjөө cug jabaza, kojordugaar tabanziliin tөsөbiigi ilaltataigaar bejelyylkiin tula socialiizmiin udaarniguudiigi negedyylen angiiin daisanii kubiskalda esergyyceke zabdalganuudiigi gam kairgyi butacokin socialiis baiguulaltiin zam deere daiçalaka jamarç berkeşeelnyydiigi dabaza garka.

BK(b) Namiin 17 dugaar kural bol aradniitiin azakuigi teekniikiin talaar şinedken baiguulka—kojordugaar tabanziliin tөsөb bejelyylke jabadalda dooro dursasanii josoor keregee emkidken zokiooko bөgөөd tyynii açaar tuilagdaka josotoni:

Nege, azakuin alban gazarta eblereşegyigeer alban koirog uçaruudtai eris temeceze azakuin өdөr byriiin udaridalga bodotoor ba operatiivnoor jabuulka;

Kojor, erkim sain inzeneer—teeknikiin kyciigi kancaliaarta bişe, yiledberiiin şiidkekii tasaguudta negedkeke;

Gurban, kөdөlmөriçөdiin caliniigi zөbөөr emkidkeze bodoto sonirkol olguulan azaliin byteece deeşelyylke;

Dөrbөn, ilangajaa şine teeknike ba şine yiledberi medeze ezelen şudalkiin tula socialiis mөriicөө delgeryylke,

Taban, azyiledberi ba sovkoozuudç bolon kolkooznuudtaç azaliin discipliine çangadkaka;

Zurgaa, proletaariiin drgtatuuriin daisanuudiin uridaas kubiskaliin seremze gargaka ba kөdөlmөriçөn angi, nam kojoriin urda daaza absan kereglingee tөlөө ynen çangaar karluucaka;

Doloo kөdөlmөriçөn kolkoozçodiin ulam daamai bekizyylke.

SSKR bol kojordugaar tabanzil dotor yjiin yjede kyn tөrөlkitөn niitede kojor ondoo baisan baidaliigi koto kөdөөgiin bergyy ilgaagi usadkaka keregte urtakan alka uragşaa dabkin bejelyylze kojor ondoo baidaliigi boliuulkiin çukala zyilnyydiigi bii bolgono. Kөdөө azakui bol өөriingөө niitiin foormoor azyiledberitei negen janziin bolzo baina kөdөө azakuin kөdөlmөri bol indyystriiin kөdөlmөriin negen janzani bolzo baina; koto kөdөө kojoriin koorondo traansportiin kelkiee ulam saizaraza baina kөdөө azakui, azyiledberi kojoriin teempiin urgaca nelieed dөtөlөzө bөgөөd koto kөdөө kojoriin azalçadiin aza amidbraliin baidal ba sojoliin kemzeeni nelieed dөtөlөzө baina.

SSKR bol kojordugaar tabanzil dotor ekonoomika teekniklinkee talaar jamarç busa oronii erkede barigdaka ygei, bejee daasan bөgөөd Jevroopo deere teeknikeer ton tyryy ulas bolzo çadana.

Kojordugaar tabanzil bejelyylegdekedee olon ulasiin proletaarinariin tyşeg bolko SSKR-iin udka anariigi ulam kyçetei bolkoko. Basa socialiizm baiguulkiin ka byke delekoi deere prolitaariiin kubiskal kiikiin tyşegte baaza bolko Soveed oronii kөndiigi, byke delekei deereki azalçan ba taraaçan tөmөnii urida ulam deere yrgeke socialiizm baiguulaltiin şine, agu jike tyykete ilaltanund bol Proletaari ulasiin daisanuudiin soveed oroniigi dobtolkiin jamarç atagal jabadalnuudiigi usadkan butacokizo çadaka soveed ulasiin ba daiçalkii kycenii ekonoomikiin baaziigi byri bekizyylne. Kapitaalta oronuudta kiizes bolzo baikadani SSKRiin azakui tuiliin kyceteigeer kөgzөzө, azalçan tөmөnii aza amidaraliin baidal ulam өdөө urgaza baisan jabadal bol kapitaliis josonii azaliin sisteemees ylyy sainiigi ba kapitaliis boolçolgiin sisteemiin tyykiin kezeede unakaa baisaniigi ulam todoor batalka bөgөөd, zasagaa gartaa daiçalan abaad angigyi socialiis niitiigi baiguulkiin tөlөө baatarlig temecel jabuulza baigaa proletarinariin digtatuuriigi bekizyylen kubiskalta proletarinariin yyskeliin gaikamşag jike kyçe ulam daamaigaar gargaza өkө baina.

BK(b) Namiin 17 dugaar kural bol kojordugaar tabanziliin tөsөbiin ilaltiin tөlөө bolşoviig josoor temecekiigi namiin geşyyn bykenees erilge tabika bөgөөd kөdөlmөriçөn ba kolkoozniguudiigi ene tyykete yyrgiigi gyicөdkekiin tula namiigi toironelsekiigi uriaalna.

Şine ysegiin ва şine вiçygiin keliigi delgeryylke jaвadal ton sula вaina

Ken bykenii medeseer Buriaad Mongol Respyyblike latiin yseg biçeg jabuulsaar 3-4 zil өngөrbө.

Buriaad orondo sojoliin kubiskaliin gol çukala zebseg bolgokiigi mөn ken byken medeseer baikaas gadna nam zasagiin gazarnuudaas olon olon dakiin garasan togtool zaasabarinuud bolbol 3-4 zilde udaa udaagaar mөnөөdөr kyreter baina.

Koto kөdөөgyi latiin yseg biçegiigi kerzerge suralcaza bainab geze asuudal gargabal? Ene asuudalda nileed olon zişee kelze bolno.

Mөnөөdөriin medeegee 13 Buriaad aimaguudiin nasatanii 15,579 saja surgaza baisan ba 160 nasatan basa biçegtei bolson geze medegdene.

Deede-Yde kotodo alban gazaruud yiledberiiin gazarnuudaar kamta 47 Likpyynkete neegdesen baina

Ene likpyynketede 922 Buriaaduud ynees şalgaltada orozo biçeg ygeigee usadkasanii 137 kyn. Ene too bol ene kөdөlmөriin ton jike muugaar jabaza baisani gerçelne.

Respyyblike dotoroo lata yseg delgeryylke tukai tөbiin şine ysegiin iledkel sonosood. TGK-iin priziidiym bol lata ysegiigi delgeryylke jabadaliin çanar ba teempe ton kangaltagyi deere olson.

BMASSR-iin 10 ziliin oi kyrter şine ysegte byrimөsөn suralcaka geze keden daki ujalgalbaç gyicedkeegyi.

Idebkite nasatanii arad zonii 74% suralcalda kabaaduulbaç ene ziliin maarta sariin medeedeer lata yseg gyiced medeke bolsoni araikan geze 30% kyrne dunda şine yseg ba şine biçegiin keliigi delgeryylke tula jikeken temecel keregtei baina.

Enyynees koişo şine yseg biçegte surgaka ba şine ysegeer albanii kereg kөtөlkө tukai sanamzaa kelkem: 1. Aimaguud dotoroo ujalgata josoor nasatan ulasiigi şine yseg biçeg medekegyi munkag baidaliigi zaabol usadkaka.

2. Aimaguudta kereglegdeke biçegiin kөdөlmөriçөdiigi şine ysegeer (sekretaar kereg kөtөlөgçөd) beledkeke jabuulgiigi erkilke.

3. Tuskai bolzornuudta өөriingөө emki zurgaanuudiin kereg kөtөlbөriin şine yseg deere orkotoi zerge şine yseg ba şine biçegiin kelende mergezekiigi buriaad kөtөlbөrilөgçөd, kariuucalgata alban kaagçad ba biçegiin kөdөlmөriçөdiigi ujalgalka.

4. Buriaad kөdөlmөriçөdiigi alban gazarta şineer abkada şine yseg erkebişe medeke erilte kiike.

5. Jike nasatanii zişeete surguulinuudiigi baiguulka, seminaar ba oçene surgaka jabadal emkidkeke meteer, sojoliin aarmiçuudiin kele ba meetediin beledkeliigi deeşelyylke tukai cag yrgelziin kөdөlmөri jabuulka.

6, Şine ysegiigi sursanaas dakin martaka jabadaltai temecekiin negen çukala kemzee bolgozo, zyyn aimaguudiin somsoveed, kolkoo. ba brigaadanuudiin koorondo biçelceke bykii keregiin biçegyydiigi, kolkooz ba brigaada dotoriin byridkel toocoogi şine yseg deere jabuulka.

7. Baruun aimaguudta şine lata yseg ba şine biçegiin keliigi erkilke bagşanariigi baruu aimagaas beledkeze nasata bagşiigi zoriuuta yge kelendeni taaruulza zaalgaka tukai tuskai bolgoko.

8. Zyyn aimaguudta 1934 onii syyl kyrter şine lata yseg medekegyigi usadkaka surguulida buriaad oronii edebkitei nasaniigi byrimөsөn kanduulka, suralsaliigi byridkeke, suralsaliin çanariigi kinaza baikiigi bataar tabika geke metiin jabuulganuudiigi sajaar tөbiin şine ysegiin komiteed ba NKP-iin zygees tөsөb palaan gargaza çukala jabuulga oroldөkiigi sanaçalnam.

C. Budiin.

